

Bildande av Marsjöbergets naturreservat i Vansbro kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar cirka 47 hektar och består av äldre barrskog och myr. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Föreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer också skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Marsjöberget
Kommun	Vansbro
Län	Dalarna
NVR id	2046273
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger cirka 14 km norr om Dala-Järna
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Huvudsaklig karaktär	Gammal barrskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Vansbro Nordanåker 3:10 Vansbro Nordanåker 32:17
Rättigheter	Färdelservitut på väg.
Lantmäteriärende	W151080
Areal	Total areal: 48,2 ha Landareal: 47,5 ha Produktiv skogsmark: 44,8 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område med gammal barrskog och myrmark. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att bevara naturmiljöns vistelse- och upplevelsevärden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt,
- de delar av skogsmarken som är präglade av brand bränns i lämpliga intervall och grova tallar och lövträd i skogsmarken ges möjlighet att friställas,
- området tillgängliggörs för allmänheten genom skyltning.

Skäl för beslut

De biologiska värdena i området är höga. Naturvärdena är knutna till gammal död ved i brandpräglad tallskog och luckdynamik i granskog. Den gamla tallskogen är naturligt uppkommen efter brand och är ställvis självgallrande. Det finns rikligt med stående och liggande död ved. Lumpade stammar och stubbar efter dimensionshuggningar finns på flera ställen kvar, av vilka flera visar spår efter bränder. På en stubbe kan spår efter sju bränder ses.

I reservatet finns flera rödlistade arter som vedtrappmossa, dvärgbägarlav, rynkskinn, spadskinn, läderlappslav, skrovellav och granticka. Spår av den rödlistade stumpbaggen *Plegaderus saucius* har också noterats. Här finns också en grandominerad bäckravin, som har rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier, samt ett område med trädbevuxen myr.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk. Området är också i behov av skötsel genom naturvårdsbränning för att kunna behålla och utveckla skogens brandpräglade kvalitéer.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § ska gälla omedelbart, även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av den väg som framgår av föreskriftskartan, bilaga 3. Med normalt underhåll avses sådana åtgärder som syftar till att upprätthålla anläggningen i dagens utformning, utbredning och funktion.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - befintliga sikt- och skjutgator för jaktändamål får underhållsröjas,
 - enstaka grenar och sly för att kunna se rågångsmarkeringar får röjas,
 - enstaka träd som fallit över skoterled, se karta, får kapas och ska återföras innanför reservatets gräns,
3. gödsla, återföra aska i gödningssyfte, kalka eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning, med följande undantag:
 - enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur, eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med undantag för:
 - uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin.
 - tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden, som omgående ska anmäla insatsen till Länsstyrelsen i Dalarnas län,
7. bedriva fångst med fälla, med följande undantag:
 - fångst av mink är tillåtet,
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - saltsten får sättas upp,
 - småfåglar får matas,
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor för friluftslivets behov,
2. skötsel genom naturvårdsbränning eller mekanisk reducering av gran inom område som framgår av karta, bilaga 3,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken. Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med undantag för:
 - insamling av löst liggande, mindre, torra kvistar i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon, gäller både barmark och snötäckt mark.

Tillstånd krävs för att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet eller återkommande organiserade arrangemang.

Beskrivning av området

Landskapet

Naturreservatet ligger i nordöstra delen av Järna socken. Området ingår i ett kluster av nyckelbiotoper avsatta av skogsbruket i ett annars hårt brukat landskapsavsnitt. Reservatet består mestadels av gammal tallskog uppkommen efter brand, samt en grandominerad bäckravins och ett område med trädbevuxen myr. Tallskogen har anmärkningsvärt mycket spår av bränder, på en stubbe syns spår efter sju bränder. I reservatet finns flera rödlistade och intressanta arter. Landskapet runt reservatet är skogsmark och myrmark. Det finns också flera tjärnar i närområdet, såsom Flatbergs-Götjärnen. En skogsbilväg går genom den sydöstra delen av reservatet, vilket gör området tillgängligt.

Allmänna intressen

Naturreservatet ligger inom det enligt miljöbalken kap 3 § 6, för friluftslivet utpekade riksintresset Vildmarksriket. Instiftande av reservatet bedöms följa riksintressets avsikt att skydda lämpliga naturmiljöer för att bibehålla upplevelsevärden för friluftslivet.

Enligt kommunens översiktsplan (antagen 2011-10-03 § 79/2011) ligger naturreservatet inom ett större område som anges vara orört.

Ett permanent skydd av Marsjöberget medför ett bidrag till uppfyllande av miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Att bilda naturreservat för detta område följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Ärendets handläggning

Arbetet med att inrätta ett naturreservat inleddes under hösten 2013 i samband med att markägarna inlett ett samråd med Skogsstyrelsen om att bryta en traktorväg för att göra

en gallring på fastigheten. Tjänstemannen på Skogsstyrelsen gjorde då ett besök i området och upptäckte att området höll höga naturvärden vilket ledde till att tallskogen där traktorvägen skulle brytas klassades som nyckelbiotop. Eftersom markägarna i och med detta fick en hög andel nyckelbiotop på sin fastighet började man att undersöka möjligheten att skydda nyckelbiotoperna. Då det rörde sig om en stor areal kontaktade man Länsstyrelsen i Dalarnas län för att få till ett naturreservat. Efter att markägarna, Skogsstyrelsen och länsstyrelsen träffats på plats gjorde länsstyrelsen bedömningen att området var lämpligt att bilda naturreservat av. Länsstyrelsen gjorde även fler besök på fastigheten och konstaterade att det fanns höga naturvärden även på andra platser.

Efter samråd med Naturvårdsverket vintern 2016 kontaktades också Bergvik Skog AB för att inkludera ytterligare en klassad nyckelbiotop i naturreservatet. Värdering och förhandling för fastighet Nordanåker 32:17 utfördes under våren 2017, där intrångsersättning avtalats. Avtal skrevs med alla fastighetsägare under sommaren 2017.

Förslaget till beslut om naturreservat remitterades till berörda under hösten 2017.

Dala-Järna snöskoterklubb anför att det saknas behov att ta bort gran i området, samt att klubben använder stigen i reservatsgränsen som löper från vägen österut ner till tjärnen. Om träd faller över stigen vintertid bör skoterförare få kapa fallet träd och om möjligt lägga det inom reservatets gränser, för att kunna komma fram.

Sveriges Geologiska Undersökning avstår att yttra sig.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på förslaget.

Vansbro kommun tillstyrker reservatsbildningen och bedömer att förslaget till naturreservat är förenligt med översiktsplanen.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat (se 7 kap. 4 § miljöbalken).

Länsstyrelsens bedömning

Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärden ska bevaras för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Undantag för röjning av sly i sikt- och skjutgator samt rågångar medges, då dessa åtgärder är begränsade och inte bedöms påverka områdets naturvärden negativt. För att tillgodose friluftslivets nyttjande av skoterled, som ligger jäms med reservatets nordöstra gräns, medges kapning och återförande av träd som fallit över leden. En enkel konstruktion av naturmaterial till jaktpass bedöms inte heller skada områdets naturvärden och undantag medges därför för att tillgodose jaktintresset. Terrängkörning regleras i huvudsak i terrängkörningslagen, men förtydligas i föreskrift A6 och C2. Föreskriften syftar till att minimera skador på mark och vegetation. Detta innebär att det är ytterst sällan som terrängkörning på barmark i våtmarksmiljöer är möjlig. Körningen utgör även slitage på naturvärdena i området där till exempel död ved och stenblock finns. Avvägningen bedöms tillgodose jaktintresset, friluftslivets intressen och behovet av skydd för mark och vegetation. Undantag för minkfällor medges för att mink bedöms vara en invasiv art och därför är fångst motiverad med naturvårdsnytta. Undantag medges för saltsten och utfodring av småfågel, då dessa åtgärder är begränsade och inte bedöms påverka områdets naturvärden och upplevelsevärden negativt. I föreskrift A9 förbjuds korttidsjakt. Föreskriften syftar till att jaktutövare ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilken hänsyn som behöver tas vad gäller bland annat jaktens omfattning och utövning. Med korttidsjakt avses avtal kortare än ett år.

I B-föreskrifterna medges åtgärder såsom exempelvis uppmärkning av reservatet för friluftslivet, skötsel i form av naturvårdsbränning samt uppföljning, för att syftet med naturreservatet ska uppnås. Endast om det är väldigt svårt att genomföra bränning och det finns ett stort behov av att friställa äldre/grova tallar och lövträd, ska yngre granar reduceras. För att tillgodose upplevelsevärdena i området medges möjligheten att få samla in löst liggande, mindre, torra kvistar för att kunna göra upp eld även utan medtagen ved.

Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, finner länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen har vidare bedömt att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt *Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning* inte behövs.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda och vårda värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt livsmiljöer för skyddsvärda arter anser länsstyrelsen att Marsjöberget ska avsättas som naturreservat. Länsstyrelsen fastställer också föreskrifter samt en skötselplan för att skydda området.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter även kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller av bestämmelser i annan lagstiftning.

All verksamhet som kan komma att "väsentligt ändra naturmiljön", och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspliktig enligt miljöbalkens 12 kapitel, 6 §.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9§ i lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7§ miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

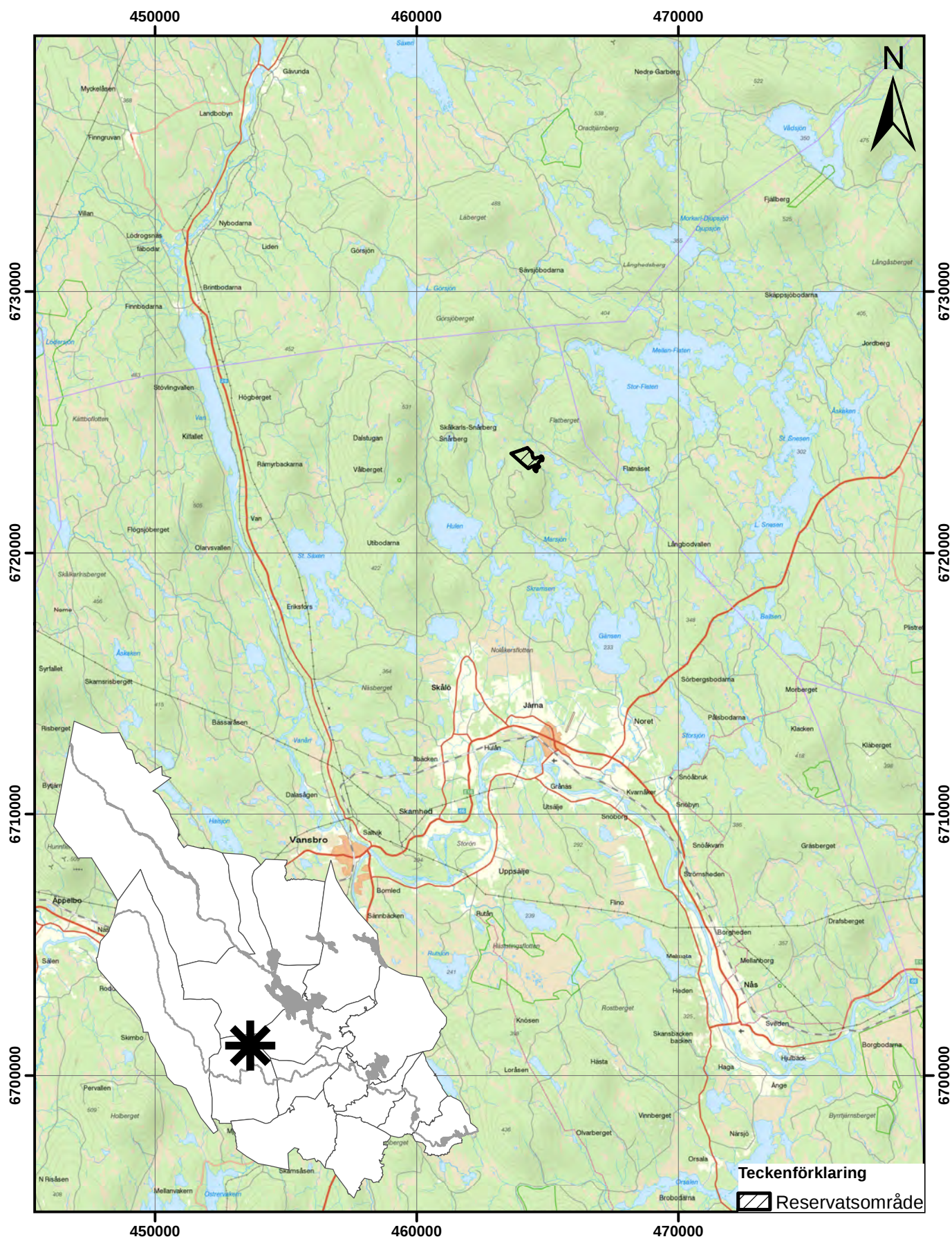
Beslutet har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, kulturmiljöhandläggare Charlotta Helgesson, planhandläggare Jessica Persson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Matilda Elgerud, den sistnämnda föredragande.

Ylva Thörn
Landshövding

Matilda Elgerud
Naturvårdshandläggare

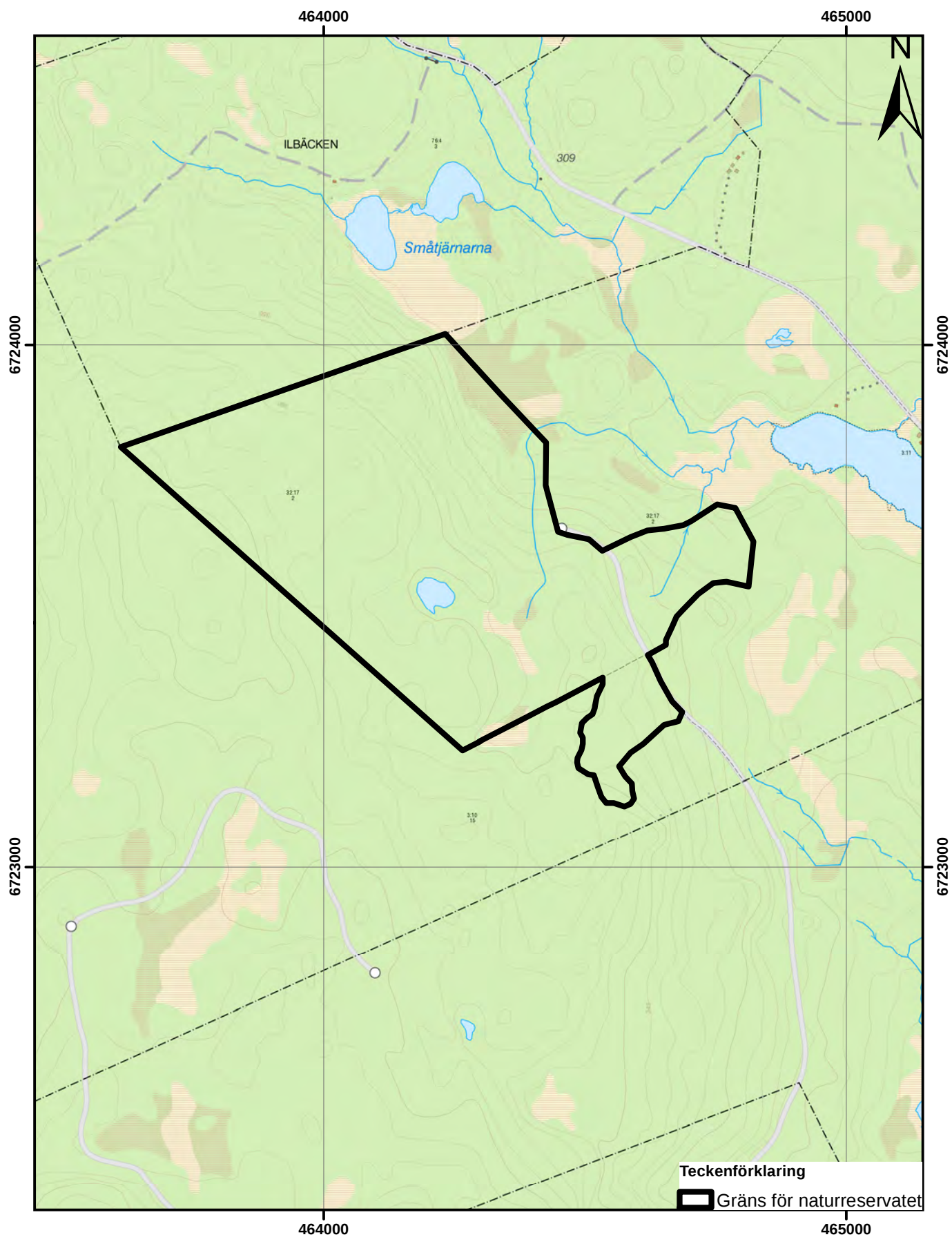
Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär

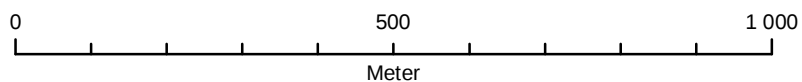

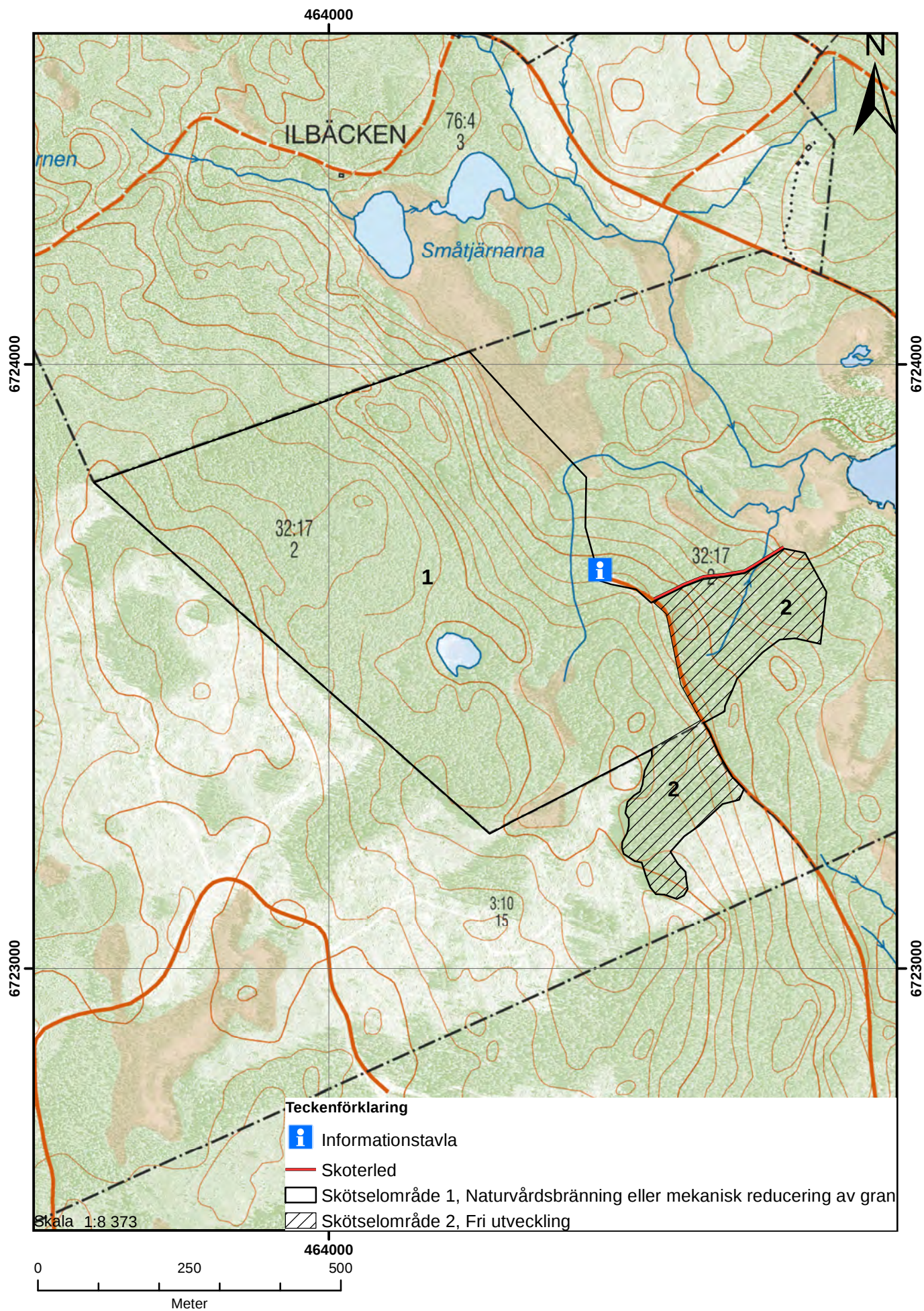
Skala 1:200 000

0 2,5 5 10 Kilometers

Skala 1:10 000

Skötselplan för naturreservatet Marsjöberget

Marsjöberget, foto: Daniel Udd.

Beskrivningsdel

Namn	Marsjöberget
NVR id	2046273
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Län	Dalarna
Kommun	Vansbro
Markslag: (uppdelning enl. <i>Naturvårdsverkets rapport nr 5391</i>)	
Tallskog	8,7 ha
Granskog	17,2 ha
Barrblandskog	15,0 ha
Barrsumpskog	1,5 ha
Lövblandad barrskog	1,3 ha
Ungskog inklusive hyggen	1,1 ha
Övriga skogsimpediment	0,1 ha
Våtmark	0,4 ha
Sjöar och vattendrag	0,3 ha
Totalt	48,2 ha
Rättigheter	Jakten förvaltas av Dala-Järna Östra jaktlag och Bergvik Skog AB.
Bebyggelser och anläggningar	Väg och jakttorn.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Beskrivning av området

Geovetenskap

Berggrunden i området är cirka 1,7-1,9 miljard år gammal och består delvis av massformiga bergarter yngre än svekokarelska orogenesen samt delvis av gnejsiga bergarter från den svekokarelska orogenen. Dessa utgörs av porfyrisk granit och gnejsgranit (sura intrusiva bergarter). Jordarterna i området utgörs till största delen av ställvis kullig, morän, torv och tunt ytlager av morän på berg. Geologin har i området skapat en mosaik av bergsbranter och stora block, samt sänkor, där grundvattnet blir stående och möjliggör en fuktkrävande vegetation.

Biologi

Vegetation och flora

Den dominerande naturtypen är tallskog, men i området finns också en grandominerad bäckravin och myrmark. Marken täcks i stor utsträckning av vägg-, hus- och kammossa, men renlavar och ris av *Vaccinium*-släktet är också vanligt förekommande. Längs med den lilla bäcken i ravinen finns vitmossor och björnmossa. Flera olika arter av lavar och vedsvampar syns också på levande och död ved i området.

Fauna

Spår av den rödlistade stumpbaggen *Plegaderus saucius* har noterats, liksom spår av bronsbjörn och fynd av dolkstekellik glasvinge. Tjäder och älg finns också i området.

Skogstillstånd

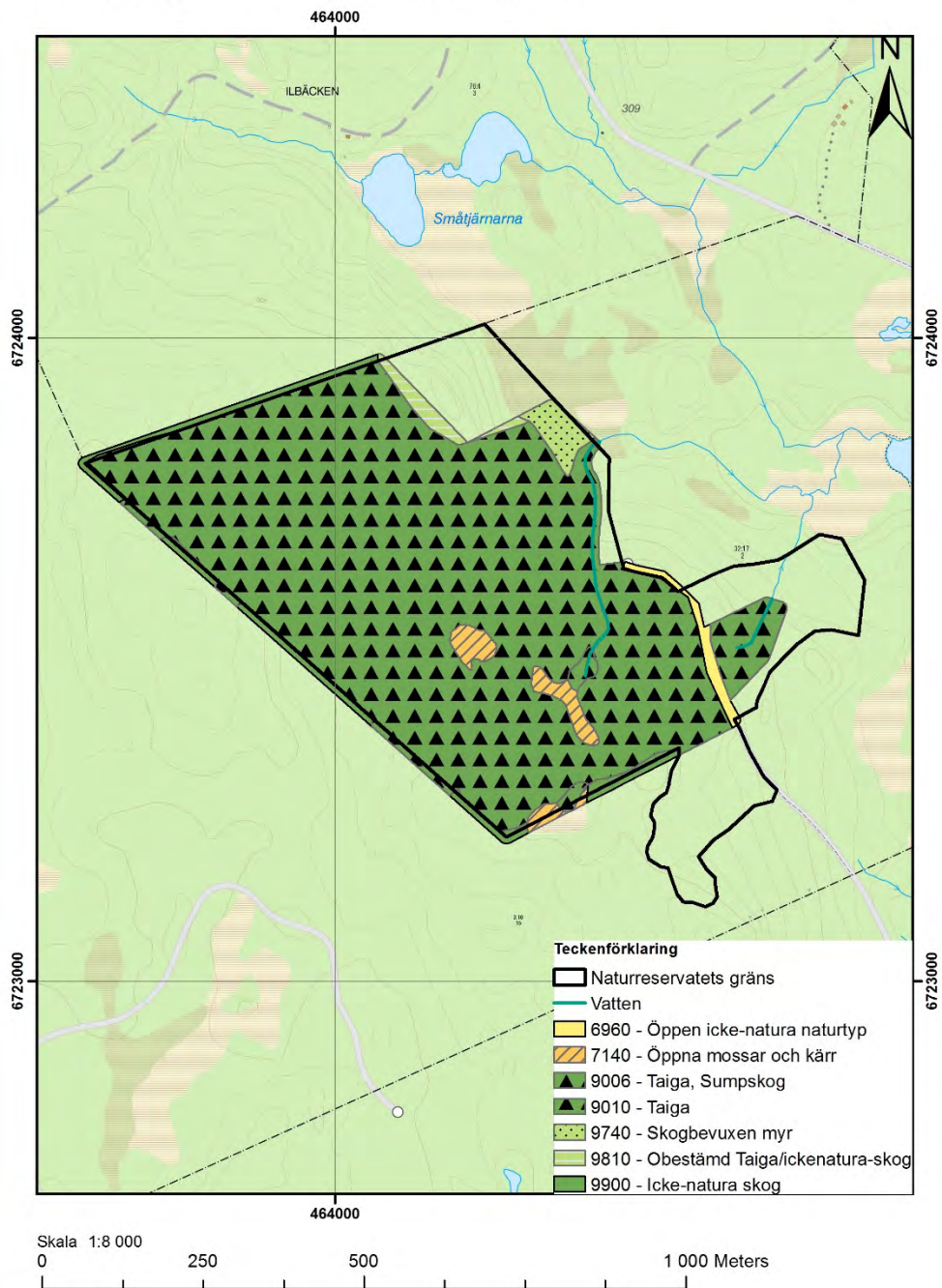
Reservatet utgörs till största delen av barrnaturskog, i den västra delen är det mestadels tall, medan de östra delarna håller mer gran. Den 150-160 åriga tallskogen är naturligt uppkommen efter brand och är ställvis självgallrande. Träden är av olika dimensioner och lövinslaget är relativt litet. Det finns rikligt med stående och liggande död ved.

Lumpade stammar och stubbar efter dimensionshuggningar syns, av vilka flera visar spår efter bränder. Spår av upp till sju bränder kan synas på stubbar i området.

Granen syns mer kring myrmark och vid den lilla bäcken på östra sidan om skogsbilvägen finns ett fuktigare sluttande område där granarna är uppemot 140 år gamla.

Reservatet består till största delen av taiga, se naturtypskarta (naturtyper enligt basinventering av skyddad skog) på sida 4.

Marsjöbergets naturreservat, naturtypskarta

©Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta © Lantmäteriet
Koordinater angivna i SWEREF 99 TM

Naturreservatets yttre gräns har ändrats sedan tidigare inventering av naturtyper och inventeringen ska uppdateras framöver så att kartbilden kompletteras.

Värdefulla arter

Tabell över observerade rödlistade arter, signalarter och Natura 2000-arter. Kategorierna är rödlistad art enligt Artdatabanken 2015, (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist; (S) Signalart enligt Skogsstyrelsen samt (F) Fridlyst.

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Blanksvart spiklav	Calicium denigratum	NT, S
Dvärgtufs	Leptogium teretiusculum	S
Garnlav	Alectoria sarmentosa	NT, S
Granticka	Phellinus chrysoloma	NT
Gränsticka	Phellinus nigrolimitatus	NT
Gullgröppa	Pseudomerulius aureus	S
Knärot	Goodyera repens	NT, S, F
Kolflarnlav	Carbonicola anthracophila	NT, S
Korallblylav	Parmeliella triptophylla	S
Kortskaftad ärgspik	Microcalicium ahlneri	NT
Kötticka	Leptoporus mollis	NT, S
Liten spiklav	Calicium parvum	S
Lunglav	Lobaria pulmonaria	NT, S
Läderlappslav	Collema nigrescens	NT
Nordtagging	Odonticum romellii	NT
Skalbagge	Plegaderus saucius	NT
Rosenticka	Fomitopsis rosea	NT, S
Rynkskinn	Phlebia centrifuga	VU, S
Skrovellav	Lobaria scrobiculata	NT, S
Skuggblåslav	Hypogymnia vittata	S
Spadskinn	Stereopsis vitellina	VU
Svart taggsvamp	Phellodon niger	NT, S
Ullticka	Phellinus ferrugineofuscus	NT, S
Vedskivlav	Hertelidea botryosa	NT, S
Vedtrappmossa	Anastrophyllum hellerianum	NT, S

Violettgrå tagellav	Bryoria nadvornikiana	NT, S
---------------------	-----------------------	-------

Kulturhistoria

Det finns inga fornlämningar registrerade i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister inom Marsjöberget, men kulturlämningar såsom kolbottnar kan förmodligen återfinnas vid närmare eftersök.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Bergvik Skog AB har jakträtten i den södra delen av området. Siljansnäs älgförvaltning och Järna Norra älgskötselområde bevakar intresset i områdets övriga delar. Naturreservatet ligger inom Järna fiskevårdsområde.

Infrastruktur

Färdselservitut på vägar till reservatet finns. En skogsbilväg går genom den sydöstra delen av reservatet, vilket gör området tillgängligt. Under tjällossning är vägen dock i sämre skick.

Från Dala-Järna är närmsta vägen till naturreservatet via väg 535 mot Skålö och vidare norrut mot Marsjöberget på enskild väg som förvaltas av Järna Östra vägsamfällighetsförening.

Hotbild mot utpekade värden

Det största hotet mot de skogliga naturtyperna är åtgärder som skadar de strukturer som definierar naturtypen och som är typiska för naturskog. Exempel på strukturer är död ved, gamla träd och förekomst av lövträd. Även åtgärder som påverkar markförhållanden och hydrologi kan utgöra ett hot, liksom åtgärder som fragmenterar området eller skapar barriärer. Större uttag av träd i myrmark eller utdikningar kan skapa markförstöring och förändra hydrologin och hydrokemin, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för arter knutna till naturtypen. Skogsbruk kan inte bedrivas utan att naturtypens karaktäristiska arter hotas.

Avsaknad av naturlig branddynamik utgör ett hot mot de tall- och lövdominerade undergrupperna av naturtyp 9010-Västlig taiga. Minskad mängd nybränd ved och mark är ett hot för många brandberoende arter. Brist på bränder kan också ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar.

Naturvårdsverkets generella vägledning för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003a-2003e) anger i övrigt hotbilder för skogsbevuxen myr, taiga och öppna mossar och kärr.

Bildandet av naturreservat motverkar hoten såsom modernt skogsbruk och exploatering av marken skulle utgöra.

Källförteckning

Artskyddsförordningen (2007:845)

Artdatabanken, <http://artfakta.artdatabanken.se/>

Historiska kartor, <http://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>

Länsstyrelsens webbgis, <http://lst-webbgis/W/Planeringsunderlag/>

Sveriges Geologiska Undersökning, 2017, *Berggrund* och *Jordarter*
<http://www.sgu.se/produkter/kartor/kartgeneratorn/>

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad: maj 2012. *Skogsbevuxen myr*. Naturvårdsverket.

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11, Beslutad maj 2012. *Taiga*. Naturvårdsverket.

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad: november 2011. *Öppna mossar och kärr*. Naturvårdsverket.

Värdebeskrivning FW 29 Vildmarksriket, Område av riksintresse för friluftsliv i Dalarnas län, 2013-11-18. Leksand, Mora och Vansbro kommuner

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område med gammal barrskog och myrmark. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att bevara naturmiljöns vistelse- och upplevelsevärden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt,
- de delar av skogsmarken som är präglade av brand bränns i lämpliga intervall och grova tallar och lövträd i skogsmarken ges möjlighet att friställas,
- området tillgängliggörs för allmänheten genom skyltning.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 3 skötselområden:

1. Barrskog lämplig för naturvårdsbränning
2. Äldre barrskog med i huvudsak fri utveckling
3. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Barrskog lämplig för naturvårdsbränning

Beskrivning

Större delen av reservatet utgörs av en talldominerad barrskog av naturlig struktur, med inslag av gran och löv. Brandspår finns i skogen. Rik förekomst av lavar och vedsvampar finns. Ingående naturtyper är taiga, öppna mossar och kärr samt skogsbevuxen myr.

Bevarandemål

Området domineras av tallskog med gran och lövinslag, i vissa luckor grova träd som får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. Skogen har en varierad åldersstruktur med

stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Vatten och våtmarker ska ha en naturligt ostörd hydrologi och erbjuda lämpliga habitat för arter knutna till dessa miljöer. De fuktiga trädområdena ska bevaras opåverkade och ha en varierad åldersstruktur med en kontinuitet av död ved. Arealen brandpräglad barrskog ska vara minst 40,2 ha.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning med en bränningsinriktning som strävar efter att åstadkomma en förnygring av tallbeståndet, branddödade träd, skapa brandljud i klenare tallar samt i stort sett låta de gamla tallarna överleva branden.

Mekanisk reducering av gran genom borthuggning eller ringbarkning kan också vara aktuellt för att gynna gamla grova tallar eller lövträd, om bränning är svår genomförd av praktiska skäl som till exempel stark blockighet och lutning eller brist på vatten. Yngre växtliga granar ringbarkas och lämnas att dö på rot. Granar som är grova och av hög ålder ska inte ringbarkas.

Löpande skötsel

Återkommande bränning med intervall som är naturliga för trakten.

Skötselområde 2: Äldre barrskog med i huvudsak fri utveckling

Beskrivning

Barrskogen i den sydöstliga delen består till stor del av gran. Här dominerar vitmossor och björnmossa bland mossorna och lingon, björkpyrola och revlummer bland kärlväxterna. Den ingående naturtypen är taiga.

Bevarandemål

Området domineras av granbarrskog med tall och lövinslag, i vissa luckor grova träd som gynnas och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Bäckerna ska ha en naturligt ostörd hydrologi och erbjuda lämpliga habitat för arter knutna till dessa miljöer. De fuktiga trädområdena ska bevaras opåverkade och ha en varierad åldersstruktur med en kontinuitet av död ved. Arealen barrskog ska vara minst 7,3 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling.

Skötselområde 3: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Inga egentliga anläggningar finns i dagsläget. Parkering för ett par bilar är möjligt på skogsbilvägens vändplats som ligger på mitten av reservatets östra sida.

Bevarandemål

Marsjöberget erbjuder möjligheten att uppleva en naturskog med tillhörande arter.

Information om reservatet och vilka föreskrifter som där gäller finns på informationstavla i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Reservatets gräns ska markeras. Framtagande och utplacering av informationsskylt.

Information om reservatet ska sammanställas så det finns att tillgå via länsstyrelsens hemsida och foldrar.

Löpande skötsel

Gränsmarkeringar, skyltningen och skyltställena ska vara i gott skick och informationen aktuell.

Skötsel av väg sköts genom Järna Östra vägsamfällighetsförening.

Jakt och fiske

Inskränkningar görs för fångst med fälla, utfodring av djur/utplacering av åtel, upplåtande av korttidsjakt samt utsättning av vattenlevande organismer. Inget fiske torde dock vara aktuellt inom naturreservatet.

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av länsstyrelsen.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskylt samt webbplats	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Naturvårdsbränning eller mekanisk reducering av gran	2	Bibehålla naturvärden med tall	Inom lämpligt intervall	Skötselområde 1	Återkommande

Bilagor:

Bilaga 1. Skötselplankarta

